

MINNER FRA EN BARNDOM PÅ ØVREBERG

av Reidun Olimstad

Mine aller første barneår tilbrakte jeg på Møglestu så derfra har jeg heller uklare minner. Men i 1961, da jeg var fem år, flyttet vi inn i nytt hus på Øvreberg. Husene på «heia» som det ble kalt, ble bygget omtrent samtidig og veien som gikk opp fra Stene var ikke akkurat noen autostrada med asfalt og fortau slik det er i dag. Av den grunn ble ikke min første sykkeltur et særlig godt minne. Jeg hadde fått ny «bruktsykkel» den var burgunderrød og veldig fin, hadde fått overhaling hos Govertsen og jeg var så fornøyd. Men da jeg kom over den lille bakketoppen og nærmet meg svingen og bakken ned fra heia ble farten veldig stor, så jeg havnet i grøfta som var en stor steinfylling med skarpe steiner, grus og jord. Jeg husker enda hvor vondt det gjorde og at sykkelen måtte tilbake til Govertsen for oppretting... men etter hvert lærte jeg meg å bremse!

Øvreberg ligger på en av heiene «over» byen og i min barndom var det bare skog der hvor Bellevue ligger i dag. Der kunne man treffe på streifere fra lokale indianerstammer, og cowboyer og begge deler var like skummelt. En gang ble jeg tatt til fange og surra fast til et tre, men jeg skreik så høyt at jeg ble fort løslatt igjen.

På Nedreberg bodde Helga og Laurits (Brovig) som jeg av og til besøkte, det var koselig å sitte i hagen der på en liten topp ved flaggstanga og se utover. Jeg tror de satte pris på å få besøk av en skravlete jentunge.

For å komme ned til byen gikk vi ned heia, krysset den gamle jernbanelinja (i dag: Jernbanegata) og videre ned i Dalen og så kom vi rett ut mellom «arresten» og Ole Grimenes butikk. Hvis jeg ble sendt på meieriet for å kjøpe melk – og attpåtil fikk lov å kjøpe en *meieri-is*, så gikk jeg ned heia og gjennom Kollers hage, som var en kjempestor eplehage og i kanten av eplehagen lå meieriet. Bygget er annerledes i dag, men det kalles fortsatt *meieriet*. Isen på meieriet var fantastisk god og veldig stor. Og jeg kan vel innrømme at jeg også har spist et par epler fra Kollers hage, men du verden så spennende den aktiviteten var....

Det gikk en sti fra Øvreberg og gjennom skogen bort til Springvannstemmen hvor vi bada om sommeren og gikk på skøyter om vinteren, det var et eldorado allerede den gangen, selv om det ikke var tilrettelagt slik det er i dag. Det var alltid stas når vi kunne begynne badesesongen og vi begynte å mase på å få lov etter 1.mai. Noen begynte veldig tidlig, men det var ikke meg. Det ble sagt om en gutt oppe fra Lofthus at han hugde to hull i isen og hoppet ned i det ene og kom opp igjen av det andre! Jeg vet ikke om det er sant, for jeg så det ikke selv, men det forundrer meg ikke for han var en «hardhaus». Om vinteren var det skøyter og Stemmen, som var så grunn, frøs fort til stålblank, fin is.

Før jeg begynte på skolen lekte jeg for det meste med gutter, for det var ikke så mange jenter, og heller ikke på samme alder, men jeg husker ikke at det var noe problem – sånn var det!

BARNDOM I LILLESAND

En vårdag jeg var ute og lekte med en av naboguttene, hadde vi fått tak i fyrstikker, for vi skulle bare brenne litt gress. Men denne dagen blåste det ganske godt, noe vi ikke hadde tenkt på, så da flammene plutselig tok av opp mot Stamveien (E18) i retning Rennehaven, ble vi livredde og han løp hjem etter hjelp, mens jeg skrek etter hjelp! Det gikk heldigvis bra og vi drev ikke med bråtebrann på egenhånd mer. Derimot gjorde vi det sammen med voksne på Natvigs jorde og da var det vår og det luktet vår!!

Og etter hvert ble vi også kjent med barn fra Lundemoen og Øvregata, dette var litt eldre gutter, så de ble kamerater til min storebror. Men jeg hang på så godt jeg kunne (!) På «heia» var det masse plass til lek og aktiviteter, og på lyse vårkvelder var alle med og lekte *spark-på-boks* eller *25-frels* som vi kalte det.

Under Bellevue og like nedenfor huset vårt lå det to huler etter krigen, som ble kalt «tyskerhulene» - den ene var fylt igjen med piggråd, så den kalte vi for «piggrådihula». Men den andre var fuktig, mørk og skummel og gikk ganske langt innover og i vår fantasi var det skumle ting som befant seg der, men etter hvert ble vi jo modigere og ved hjelp av lommelykter fikk vi avdekket hulens hemmeligheter, som viste seg å være; *ingenting!*

Hulene ble fylt igjen og forsvant i og med utbyggingen av Bellevue.

På Øvreberg hadde vi i noen år stor St. hans feiring med et kjempebål i røysa og alle som bodde der var med. Da brant vi byggematerialer og gamle madrasser blant mye annet skrot. Så grillet vi pølser på spyd i et mindre bål ved siden av og det var stor stas. Etterpå var det leker for både barn og voksne; de voksne hadde trehjuls sykkel-løp og det var konkurranse om å drikke saft fra en tåteflaske fortst. Etterpå var det premieutdeling og om jeg ikke husker helt feil så var det også litt dans på vollen! Denne tradisjonen tok etter hvert slutt, fordi alle fikk båter og dro ut på sjøen for å feire midtsommer kvelden.

Transformator-kiosken som i dag er gjort om til bolig, har alltid lagt der (dvs. så lenge jeg kan huske!) og rundt den lekte vi mye. Der var det en smal sementkant som gikk nesten rundt hele bygget og den var fin å balansere på. Der nede på andre siden av jernbanelinja lå dessuten Sandsbekken, som var mest sand og ikke mye vann, slik at det var lett å komme over den. Derfra gikk det et smau ut til Øvregata mellom slakterbutikken og et annet hus. Men det var ikke alltid lett å komme over bekken! Min bror som var litt eldre hadde en gang vært hos slakteren og kjøpt kjøttdeig for mamma, men det ble ikke noe kjøttkaker hos oss den dagen, for pakka med kjøttdeig havnet i bekken og den sto ikke til å reddes. Vi fant ut at det sikkert ble mat til krabbene, siden bekken rant ut i sjøen og hjemme hos oss ble det pannekaker og tomatsuppe til middag.

Høsten -63 begynte jeg på Fagertun skole, da hadde jeg også fått en lillebror. Men i klassen var det like mange gutter og jenter, så da fikk jeg for første gang noen venninner. Skoleveien var grei, for vi løp ned bakken til Stene, skrådde over Øvregate, og opp forbi sløydsalen bak Herredshuset, over et stein-gjerde og da kunne skoleklokka bare ringe. Vår lærer; Anne Kulia sto på trappa og tok oss i mot hver morgen, og jeg rakk det som oftest, men som jeg løp.....

Dette var noen av mine tidlige barndomsminner fra Øvreberg på første halvdel av 60-tallet og når jeg ser på Øvreberg i dag, er det store forandringer; nye hus innimellom og nesten alle de gamle er opp-pusset og renoverert, men minnene vil alltid være der og utsikten er fortsatt god!